

Uw referentie: Toevoegen van het stalsysteem 'HA1.34'
Onze referentie: MOB-HA1.34/2025-09-22
Betreft: Internetconsultatie Wetsvoorstel tot wijziging van de Meststoffenwet in verband
wijziging bijlage V Omgevingsregeling vaststellen emissiefactor
huisvestingssysteem HA1.34

Nijmegen, 22 september 2025

L.S.

Het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat bereidt een wijziging voor van bijlage V van de Omgevingsregeling. Het gaat om het toevoegen van het stalsysteem 'HA1.34' (vlakke vloer voorzien van rubberen sleufvloer, met vlakke langssleuven en geprofileerd rubber). De inspraak loopt t/m 26 september 2025.

Volgens MOB is dit de zoveelste keer dat LVVN probeert om met zogenaamde "toervloeren" de ammoniakuitstoot op papier te beperken. Kennelijk hebt u niets geleerd van de ervaringen met eerdere 'toervloeren', die door rechtbanken vooral op verzoek van MOB zijn afgeserveerd. Tijdens de rechtszittingen bleek ook dat er gefraudeerd werd met metingen en uitkomsten van deze metingen. Bovendien presteren demo-projecten natuurlijk altijd veel beter dan praktijksituaties.

MOB zal ook dit 'nieuwe' systeem dan ook bij de rechter gaan aanvechten. Hierdoor zullen nog meer boeren in de problemen komen dan nu al het geval is als gevolg van door de rechter afgeschoten 'toervloeren', dit in aanvulling op de problemen van circa 3.000 PAS-melders, én bedrijven met een positieve weigering, die juridisch niets waard blijkt te zijn. Een nieuw geitenpad dus.

Hierbij komt dat veel meer kan worden bereikt via andere sporen zoals in het voerspoor en het spoor van maximale beweiding. Dit in aanvulling op een generieke korting om zowel (1) het mestoverschot, en (2) de veel te hoge ammoniakuitstoot door de agrarische sector tenminste te halveren.

Enkele specifieke opmerkingen:

1. De emissiefactoren van de stalsystemen in bijlage V van de Omgevingsregeling kunnen worden gewijzigd door het volgen van bepaalde procedures voor het wijzigen van de Omgevingsregeling. Dit zou alleen mogen gebeuren als daar een goede wetenschappelijke onderbouwing voor is. Die onderbouwing is er nu niet.

2. In het verleden is toch wel duidelijk geworden dat de methodiek van de goedkeuring c.q. de stalmeetformule van Monteny Milieu Advies niet adequaat is om een verantwoorde en statistisch onderbouwde emissiefactor vast te stellen.
3. De hier voorgestelde emissiefactor berust weer op metingen onder streng gecontroleerde omstandigheden¹. De vertaling naar de praktijk is er niet.
4. De momenteel standaard in gebruik zijnde voercomputer is een van de oorzaken van hoge ammoniakemissies als gevolg van te veel krachtvoer dosering. Zie ook voetnoot 3.
5. Als gevolg van de voorgeschreven afsluiting is er een vergrote kans op explosies als gevolg van methaanophoping.
6. Schoon houden is in de praktijk problematisch. Immers spoelen met water, dat periodiek nodig is, levert een groter mestvolume op. De boer zal hierop zoveel mogelijk proberen te bezuinigen met hogere ammoniakemissies tot gevolg dan gemeten tijdens de proefopstelling.
7. Meer eiwit rijk voer geeft meer stikstof in mest. Als er in de stal minder ammoniak de lucht ingaat (als gasvormige emissies), dan blijft er meer kg stikstof/m³ over. Dus als de boer vervolgens gaat meten hoeveel kg stikstof er in zijn mest zit dan stijgt deze waarde en kan hij minder minder m³ uitrijden op zijn land binnen de norm van 170 kg N/ha. Dus hoe hoger de ammoniak emissie reductie in de stal, hoe minder mest de boer kan uitrijden/plaatsen. En dan heeft het investeren in een nieuw stalsysteem geen zin, tenzij hij daardoor meer melk per koe kan realiseren.
8. In plaats van te trekken aan een dood paard dient u nader onderzoek uit te voeren naar managementstrategieën van bedrijven met lage ammoniakemissies. De biologische sector heeft hierover veel informatie. U borduurt nu verder op een doodlopende weg,
9. De bijgevoegde concept regeling is op een aantal juridische punten onjuist.
10. De beide Tauw rapporten² zijn niet traceerbaar.

Verder wordt verwezen naar naar het artikel 'Rantsoen en wijze van voeren bepalen emissie' van 16 november 2021 van de hand van Gerrit Stobbelaar.³ Het stuk is nu nog steeds actueel. U wordt verzocht om dit rapport als hier ingelast te beschouwen.

Tot slot wordt u erop gewezen dat emissieruimte die vrijkomt als gevolg van stalmaatregelen ten goede moet komen aan de natuur. U wordt hiervoor verwezen naar de uitspraken van de Raad van State van 18 december 2024 (Rendac en Amer).

Hoogachtend,

Johan G. Vollenbroek

Voorzitter MOB

¹The effects of this floor on the ammonia emission was measured according to the Dutch protocol for measurement of ammonia emission from housing systems in livestock production. Measurements were done in the emission units at Dairy Campus, Leeuwarden.

²Tauw rapport R001-126422-V2 A, Onderzoek naar de ammoniakemissie van proefstal met V1 vloer, 12 september 2024;
• Tauw rapport R001-126422-V2 B, Onderzoek naar de ammoniakemissie van proefstal met V1 vloer, 12 september 2024;

³<https://www.melkvee.nl/artikel/433016-rantsoen-en-wijze-van-voeren-bepalen-emissie/>